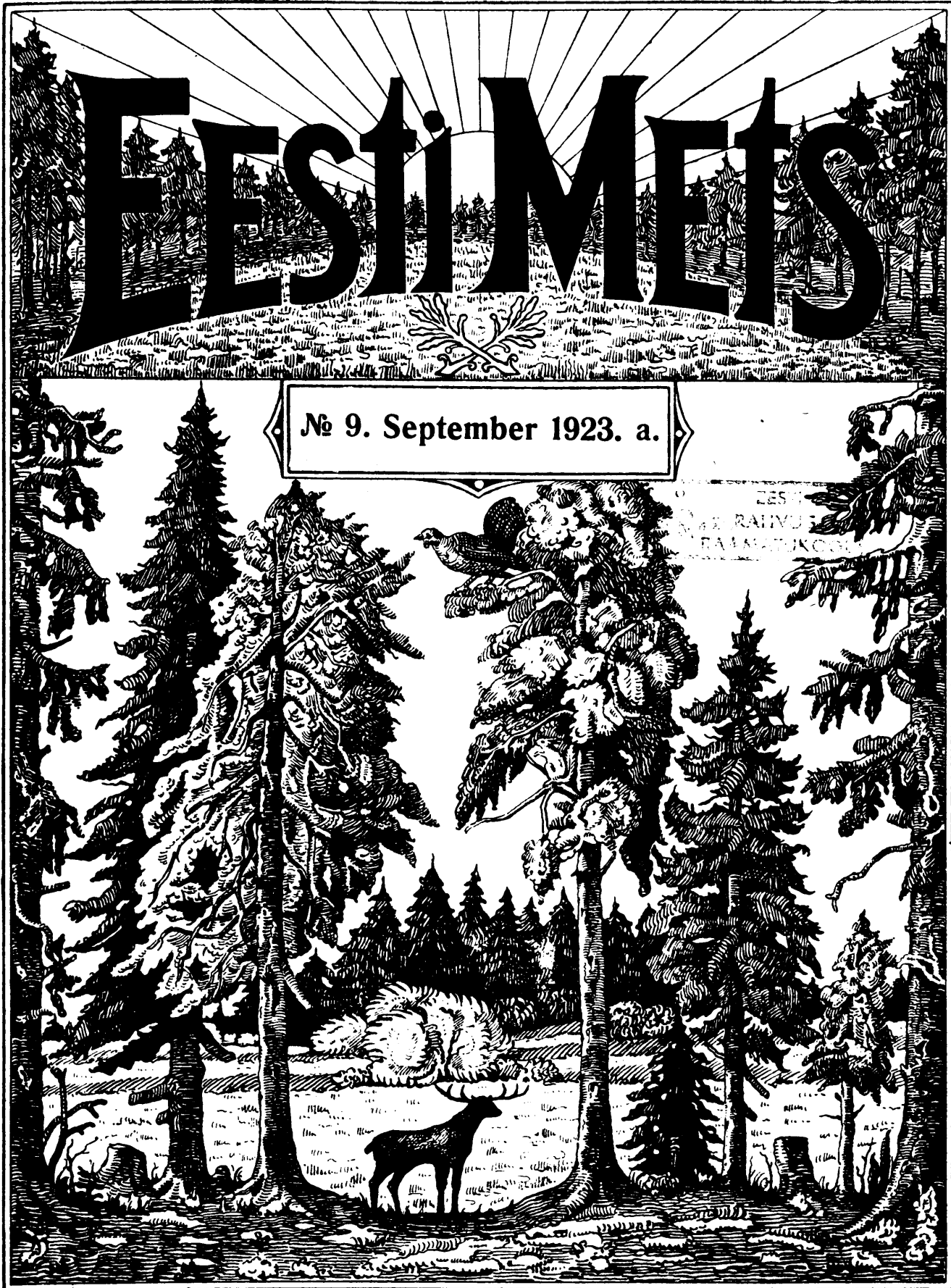


EESTI METS

№ 9. September 1923. a.



En-gros ja en-detail

kirjutusmaterjaali- ja paberikauplus

Sch. Pataschnikow

TALLINN,

WIRU TÄNAW 10.

Kõnetraat 19-08.

Soowitab oma rikkalikust kaubatagawarast suures walikus mitmesugust oma- ja wäljamaa kaupa. Igasuguseid koolltarbeld kõige odawamalt, nagu: wihkusid ja kaustikuid — Soome paberist, pliiatsid, sullepäid, sulgi, tsirkleid, karpides ja üksikult, penaale, Pelikaan tinti, Günther Wagneri wärwisid karpides ja üksikult, pastellkriiti jne. jne.

Kontori- ja kantseleitarbeld: kuiwatuspresse, metallist joonelaudu, igasuguseid kontoriraamatuid Soome paberist, registraatorid, arwelaudu, blokke jne. jne.

Peale selle weel igat sorti ja wärwi albumipaberit, arwelehti, seinapappi, postpaberit, kirjaümbrikke, ilupaberit karpides, pakkimis-paberit kollast ja walget, wõipaberit, taskuraamatuid, postkaardi-albume; praegu saadud suurem saadetus siidpaberit (igat wärwi peale walge), krepppaberit — odawate hindadega, tshekiraamatuid ja kriiti metsaametnikele, portfelle, rahataskuid, käekotte, tasku- ja paberinuge, käärisid jne. jne.

Alati igasugused uudised saadawal.

Kaupmeestele ja ametiasutustele kõige parem ostukoht.

!!!Metsameestele 10% hinnaalandust!!!

Hinnad wõistluseta! — Tellimiste täitmise kiire ja korralik!

Jahipüssirohtu, suitsuga ja suitsuta
Jahipüsse
Haawlid
Belgia browninguid F. N.
Velodog rewolwrid
Oscilanto rewolwrid
Süsteem „Smith & Wesson“ rewolwrid
Sauer & Sohn automaatpüstolid
Schmeisser, Simson, Stock, Singer, Bayard, D. W. M. automaatpüstolid
Arminius rewolwrid
Browningu padrunid kal, 6,35, 7,65 ja 9 m/m.
Rewolwri padrunid kal, 32, 38, 44, 320, 380 ja 450
Velodog ja nagani padrunid
Padruni ja tsilindri tonge
Gelelot tonge
Püssikestasid wasest ja papist kal. 12, 14, 16, 20, 24, 28, 32

Montekristo püsse „Geco“, kilkriga ja ilma
Winchesteri ja montekristo padrunid
Wilt- ja papitroppe
Püssipuhastamise keppe
Püssirohu kaalusid
Tongitange
Padruni otsakeerajaid
Kallibrirõngaid
Püssirohu mõõtusid
Tropiraudu
Püssiõli „Geco“ ja „Ballistol“
Seljakotte
Thermospudelid
Alumiinium taskupudelid
Wilesid
Koera kaelarihmu
Koera jalutusrihmu
Koera piitsasid

soowitan suuremal ja vähemal arwul mõõdukate hindadega.

Metsamehed, kes ostawad üle 1000 marga eest korruga, saawad 10% hinnaalandust.

Axel Musso,

Tallinnas, Pikk tän. 13.

Kõnetraat 21-49.

Metsaoksjonid

Enampakkumisel müüakse paljaksraiumiseks:

1) 26. septembril 1923. a. Tartus, maakonna metsaülema kantseleis, Riia tän. nr. 37, Alatskiwi metskonnast 35,19 tiinu, 11 tükis, hinnatud 1.591.365 mk.

2) 28. septembril 1923. a. Jõgewa wallamajas, Jõgewa metskonnast 35,23 tiinu ja 873 puud, 19 tükis, hinnatud 1.782.861 mk.

Ligemaid teateid müügiletulewate metsatükkide kohta
::: annawad kohalikud metsaülemad. ::;

Ostutingimisi wõib ka näha metsade peawalitsuses, Tallinnas, Toomkiriku plats nr. 3.

Metsade peawalitsus.



A.-S. „SILVA“.

Talinnas, Merepuiesteel Nr. 17.

**Telef. kontoris 9-29, 13-80, kaupluses 18-09.
Metsaosakond 13-20.**

Telegrammi-aadress: TALLINN — SILVA.

**Soovitame rikkalikus walikus
kuiwi hõweldatud ja hõwelda-
mata**

**kuuse- ja männilaudu,
kuiwi tamme-, saare-, jalaka-,
kase-, lepa- ja haawalaudu.**

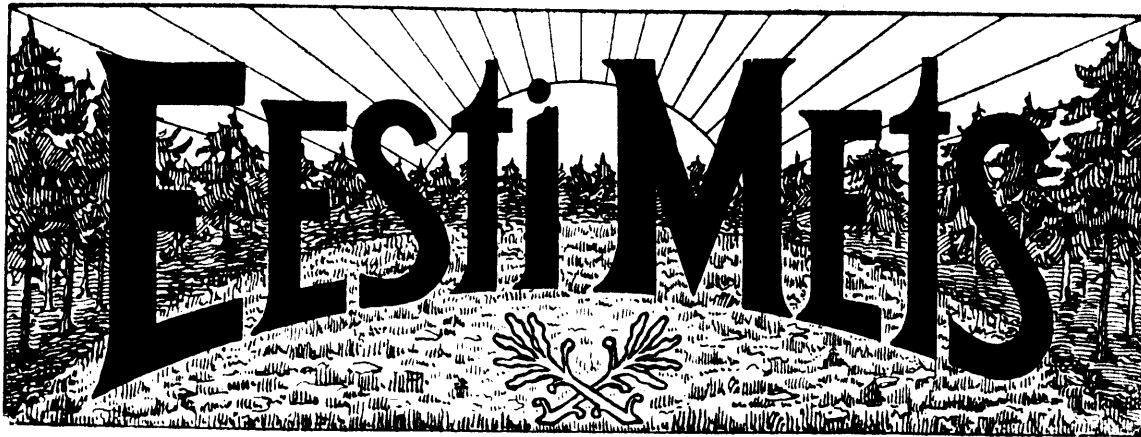
**Ümmargusi ja kanditud
palke,**

kõigis nõuetawates pikkustes ja jämedustes.

Ümmargusi ja saetud

latte.

**Saoweskis wõetakse jälle wastu ja täidetakse
rutuliselt igasuguseid tellimisi. Ostame iga-
sugust metsamaterjaali piiramata arwul.**



Metsa- ja jahiasjanduse kuukiri.

Tellimise hind:

1 aasta peale 300 marka, 1/2 aasta peale 150 marka,
üksik number 25 mk. Väljamaale aastas 400 mk.
Toimetuse ja talituse: Metsade Peavalitsuse juures,
Tallinnas.

Kuulutuste hind:

1 lehek. 1500 marka, 1/2 lehek. 800 marka, 1/4 lehek.
450 mk. Tekstis ja kaanel 100% kallim.
Aadr. liht ja rahasaadetustele: Kuukiri „Eesti Mets“,
Tallinnas.

Nr. 9.

September 1923.

3. aastakäik.

Riigi ja omavalitsuse teenijate festsüüdi juhatus.



Istuvad, pahemalt poolt paremale: A. Mölder, W. Laak (juhatusesimees), J. Zolt.
Seisavad, pahemalt poolt paremale: G. Nurl, E. Kiwi.

Metsaasjandus.

Kodu ümbrus.

J. N - n.

Robu — magus sõna. Roidula.

Raugelt näen kodu taswamat. Kreuzwald.

Glame suurel ülesehitamise, asumise ajajärgul. Igal pool nurmedel tõusewad seinad, kerkimad katused korstnatega. Iga asuja loob pesa ja püüab seda omale, jõudu mõõda, võimalikult mugavamaks teha. Ülbises pilbis asja kohta selgub, et selle juures ka igawene päriwuse seadus unustatud ei ole, s. o. tung: kodu olgu puudega ümbritsetud. Nimelt algas inimesefugu oma elu kulgil metsas; ka praegused asunitud, selle ribades hull meie metsategelasi on, ei ole unustanud oma uute hoonete ümbrusesse puud ja põõsaid istutamast. Harjumata oleks filmale neli seina lagenditult, liig dubne, tunduks puudus, tühjus.

Sinukesed, pesa ehitades, püüawad seda ka igapidi mõnufamaks ja warjatult teha metsas ja põõsastes, nii on ka inimese eluase puude ja põõsastega warjatult kõige maitserikkam. Sellepärast, meie metsamehed, kas ei annaks meie oma kaastöwanikkudele puude ja põõsaste kohta, kui ilutaimede üle, mõne sõnaga seletust? Nimelt pööraks ma tähelepanu järgmistele nähtustele peale taimede juures.

Kõige püsivamat ilu pakub meile puude lehekroon, mille rohelistel wärvitoonid filmale pehmed tunduwad. Kõrw kuulub lehtede sahinas, metsa kohinas imelikku muinaslugu endiste põlwele kõigest minewikust. Kõige säravamad, wärwi ja muljerikkamad on aga dieb. Ditseag see on pidu, taimede pulm, mis iga loodusfearmastajat kütkestab. Aga ka wili äratab oma wärwi teisebiga roheliste lehtede meres ilutunnnet, ülen-dab meelt ja annab waimliselt wäsinud organis-mile kosutust ja tuge.

Waatame siis, mis pakuwad taimed wärwi poolest: lehtede, õite, ja wilja järele, ühtlast ka lehepuhkemise ja ditsemisaega näidates.

Esimesed kewadel lehte löõma on: koi ribes — sõstrad, karumarjad (tikerberid); spiraea — enelased; lonicera — kuskapuud (talispuud); acer

rubrum, dasycarpum — wäher punane ja walge; cornus mas — harilik kontpuu (tollane kulerkuust) ja salix caprea — raeremmelgas. Wiimased tats awawad ennem õied, siis lehed. Nende järele tuleb: betula — kask; acer platanoides — harilik wäher; aesculus hippocastanum — harilik kastanipuu; populus tremula — harilik haab; sorbus aucuparia — pihtakas. Kõige wiimased on populus nigra — must pappel ja amorpha fruticosa — ebaindigo. Esimeseks lan-gewad lehed aesculus'e sugukonnal. Wiimas-tena puistawad lehed maha: tammed, pärnad, Saksamaa pähklapuu (juglans regia); lepad; saared; gleditschia — kristuseotas (gleditschia); akaatsiad ehk läätspuu (caragana); saarwäher (acer negundo); ubapõõsas, kuldwihm (cytiscus laburnum); sirelid (syringa); jasmiinid (phila-delphus); lumimarjad (symphoria) ja liguster atariiw (ligustrum).

Lehewärwi wõib kolme liiki jagada: kewade-suwe- ja sügisewärwi.

a) **Kewadewärwi.** Kullakasroheline on harilik wäher; salix babilonica; põlwäher; balsami-pappel. Heteroheline: aesculus; fagus — põõspuu; gleditschia; fraxinus — saar; li-riodendron tulipifera — tulipuu; robinia — walge akaatsia; sorbus aucuparia. Hallroheline: enamjagu pajuõid; ulmus — jalakad. Pruun-roheline: catalpa — trompeedipuu; cornus alba; sanguinea walge, werew kontpuu (kulerkuust), quercus — tammed, isedranis Põhja-Ameerika omad; sambucus nigra — mustleeder; syringa; crataegus — wiirpuud (türnpuud); populus tremula ja teised, mille lehed suwel punased on. Punane: acer platanoides Schwedleri. Tu-meroheline: koi teised puuseltsid.

b) **Sügisewärwi** on ülbiselt enamjao juures üht ehk teist tooni roheline. Sellest eraldub: punakas ja punane: acer pseudoplatanus var. purpurcum — mäe ehk walgewäher (ainult lehe alumine pool ja wärs); berberis vulgaris fol. atrop. — kulerpuu (paaberits); corylus avel-lana fol. atropurp. — sarapuu; evonymus atro-

purpurea—fajatoornepuu; fagus sylvatica—punane pöök; rosa rubrifolia—punaleheline roos; quercus rubra—punane tamm. Kollakas: alnus glutinosa var. aurea—fanglepp; buxus sempervirens var. aurea—pükspuu; sambucus nigra var. foliis luteis—must leedripuu (teisend kollase lehtega); spiraea opulifolia var. lutea—lobjapuulehine enelas. Siniroheline: biota orientalis var. glauca et pygmaea—hommikumaa elupuu; chamaecyparis boursieri var. glauca—pääte küpress; juniperus caesia—fiitatabas; taxus canadensis—Kanaada jugapuu. Valgeb ehk hõbedatarwa: biota orientalis var. aurea, aerea elegantissima, aureo-variegata, argenteo-variegata—hommikumaa elupuu mitmed kollas- ja hõbedatarwa teisendid; chamaecyparis sphaeroidea-thynoides variegata, var. argentea, lutea, nivea, aurea—mitmed pääte küpressi walget ja kollat värvi teisendid; chamaecyparis obtusa—tulepuu; juniperus sabina var. variegata, virginiana, argentea—lafatadada mitmed teisendid; taxus argentea—hõbe jugapuu. Walgetirju: thujopsis dolobrata variegata—hõbe elupuu.

c) **Sügisevärw.** Kollane ehk orange: acer platanoides, campestre—harilik põldvahe; betula verrucosa—arutast; carpinus betulus—walge pöökpuu; salix babylonica; prunus (cerasus) padus—toomingas; sorbus aucuparia; liriodendron tulipifera; crataegus cruss-calli, punctata. Kollakaswalge: ribes alpinum—magesõstar (maarmas). Pruun ehk punakas: acer rubrum, spicatum; aesculus hippocastanum; amelanchier—lobarpirn; amelopsis—metsoinapuu (farmiipuu); aronia vulgaris—liht taljupirn; azalea pontica—Mustamere azalia; berberis; cornus alba, sanguinea; evonymus europea, verrucosa, nana, latifolia; fagus; fraxinus pensylvanica; ornus rotundifolia—ümarmguse-leheline roofisaar; quercus alba, obtusiloba, phellos nigra, ilicifolia, catesbaei, tinctoria, couinea, rubra, ambigua, palustris, laurifolia, imbricaria, falcata; sorbus americana; spiraea prunifolia flore pleno; viburnum lantana—willane lobjapuu; vib opulus—pärts lobjapuu. Roheliseks jääwad kuni külma tuleuni: acer negundo; alnus; cytisus laburnum; deutzia gracilis—ilus deutzia; fraxinus; gleditschia; gymnocladus dioicus—põdrafarwe puu; juglans; paulownia imerialis—teisripuu; ligustrum; philadelphus; robinia; cymphoricarpus racemosus—lumimari; syringa vulgaris—harilik sirel.

Enamjao suurte puude õied, peale lastani,

õuna- ja kirsi- ja kõrgu- ja tulipuu, wätra, pihlaka, pooppuu ja pärna, on wähe tähelepandawad, sellewastu kannawad aga wähemad puud ja isäranis suur hulk pöökaid ülitoredat õie-waipa, millepärast wiimaseid ilupöökasteks hää-takse. Nende juures leiame kõit wärwitoonid puhtast walgest (deutzia scabra) kuni tumepruuni (calycan) thus floridus—würsipöökani, puudub ainult puhas sinine, mis enamasti lilla ja wioleti peale üle läheb. Ditseag hakkab juba märtsikus. Mai- ja juuniku on üks õitemeri.

Foto Meema.



Tamm Pühajärwe Leppadesaarel.

(Sämedus 473 f/m., kõrgus 200 f/m.)

Peale selle tahaneb õiterikkus ja augustis enamasti on õitsemise lõpp. Septembris ja oktoobris selle asemel wõtawad wili ja marjad küpsmise puhul elawad wärwid, seega oma ilu ümbrusele jagades.

Märtsis õitsewad: õied punased: amygdalus nana, persica—wäite mandli, perfitapuu.

Koosapunased: daphne mezerbum—näfniin (nasinapuu); acer rubrum—punane wäher.

Kollased: Cornus mas; salix caprea.

Aprillis. Walgeb: amelanchier borriacium, ovalis, vulgaris—lobarpirnid; armeniaca vulgaris—aprikoosipuu; caragana jubata; cerasus (prunus) padus; cydonia japonica—

Jaapani hvitipuu; 'ornus rotundifolia, americana; pirus 'salicifolia — pajulehine pirnipuu; prunus spinosa, insititia — laulak, kreenipuu; spiraea thunbergii, prunifolia. **Koosapunašed, punašed, purpurpunašed:** Amygdalopsis lindleyi (prunus triloba); amygdalus communis — mandlipuu; cerasus japonica — Jaapani kirsiipuu; lonicera alpigena — Alpi kuskalpuu. **Kollasjed, rohelas-kollasjed:** acer platanoides; paljud berberis; forsythia viridissima — kõigerohelise forsythia; kerria japonica — kulbroosike; lonicera coerulea — taevafinine kuskalpuu; machonia aquifolium — lätiwalehine mahoonia; sambucus racemosa — punane leedripuu; ribes alpinum.

Mais. Walgeb: aesculus hippocastanum; aronia arbutifolia, piriifolia; cerasus chamaecerasus, persicifolia, (prunus) mahaleb, virginiana, serotina — mitmed kirsiipuu seltsid; cornus alba — walge kontpuu; crataegus pea kōit seltsid; cydonia vulgaris — härilik hvitipuu; deutzia gracilis; lonicera tatarica — tatari kuskalpuu (harwa); paeonia moutan — pojengi seltsi poolpõšas; philadelphus coronarius — kroonjasmiin; pirus — pirnipuud; sorbus aucuparia, spuria; spiraea enamjagu seltsid; syringa vulgaris, persica — liht- ja Beršia sirel; tamarix tetrandra — tamariks (kõrreš farnane taim); viburnum lantana, opulus — willane, päris lodjapuu (õšpuu).

Koosapunašed, punašed ja purpurpunašed: aesculus rubicunda, pavia; crataegus oxyacantha — otasviitpuu; cytissus Adami, purpureus — Adami-, punane ubapõšas; lonicera nigra, tatarica — must-, tatari kuskalpuu; paeonia moutan; pirus spectabilis, toringo; ribes sanguineum, gordonianum; syringa; tamarix gallica — Prantsuse tamariks; wistaria chinensis (glycinechinensis) — ronim wistaaria (liblikõislane õitnast). **Kollasjed, rohelas-kollasjed:** acer tataricum, pseudopalanus, campestre: aesculus pavia flava; berberis paljud neist; caragana; cytissus; genista anglica — Inglise leetpõšas. Ribes aureum, floridum — kuldtobar (kollasjed, Floriida sõstrad.

Juunis. Walgeb: gotoneaster pyracantha — mämispel, (tuhtpuu); crataegus piriifolia, cordata; douglasii; deutzia crenta; philadelphus kōit; robinia pseudacacia — walge ataatia; sambucus nigra — must leedripuu; spiraea opulifolia, cana, cantonensis, blumei, alicifolia; viburnum lentago. **Koosapunašed,**

punašed, purpurpunašed: Amorpha fruticosa, fragrans; bignonia capreolata — trompebilill; colutea cruenta — põiepõšas; diervilla (Weigelia) — diirwilla (ilupõšas Bõhja - Ameerikast); halimodendron argenteum — soosapuu; rhododendron — alpiroos, roosipuu; robinia viscosa, hispida; rosa — roos; spiraea salicifolia — pajulehine enelas; syringa iosikaea — Ungari sirel; rhus cotinus — Ungari pratmullapuu. **Kollasjed, rohelas-kollasjed:** Caragana arborescens, chamlagu — kollane ataatia; coronilla emerus — kroomill; cytissus; diervilla canadensis — Kanaada diirwilla; genista tinctoria — leetpõšas; liriodendron tulipifera; lonicera flava, pubescens, douglasii; potentilla fruticosa — põšasmaran. **Pruunid:** calycanthus floridus, loevigatus — würtšipõšas.

Juulis. Walgeb: aesculus macrostachya; ceanothus americanus — punajuur; clematis flammula, vitalba — elulõngab (metšwiinapuu); clethra alnifolia — lepaleheline lehtnabit; hydrangea nivea, cordata — hortensia; spiraea ariacifolia, tomentosa, sorbifolia, lindleyi; sophora japonica — haputõdur (• laun). **Koosapunašed, punašed, purpurpunašed:** amorpha glabra; clematis viticella — Itaalia elulõng; hibiscus syriacus — Šüria eibish; rubus odoratus, bellidiflorus — lõhnav murakas; spiraea callosa, bella, douglasii, sanssouciana, pachylachys, regietiana; wistaria frutescens. **Kollasjed, rohelas-kollasjed:** calophaca wolgarica — matkaragan; colutea arborescens — puutšaswar põiepõšas.

Augustis. Walgeb, wioletid ja sinised: vix agnus castus — mungapiipar.

Septembris. Purpurpunašed: desmodium penduliflorum — haaraw tõdur.

Õigisepoole walmiwad puuwili, marjad, mis oma lätiwate wäriwodega lehtebe rohelišel waibal ülitorebat pilti pakuwad. Wiljawärwi järele wõits ilupuid järgmiselt ajetada: **Walgeb:** cornus alba; symphoricarpus racemosus; clematis vitalba. **Selepunašed:** crataegus macracantha; evonymus verrucosa, nana — naas-tune, wäike šajatoornepuu; rosa multiflora. **Punašed:** berberis vulgaris, emarginata, sibirica, sinensis; cerasus; cornus mas; coto-neaster; crataegus peale nende nimetušte, mis alamal järgnewad; daphne mezereum; evonymus europea, latifolia — mürgine, laialeheline šajatoornepuu; lonicera tatarica, alpigena; pirus toringo; rhus glabra, typhina; rosa; rubus odoratus; sambucus racemosa; sorbus spuaria,

americana, hybrida; taxus baccata—jugapuu; viburnum opulus. Šharlahpunased: cotoneaster tomentosa, acuminata, rotundifolia; crataegus cordata, coccinea, maroccana; rosa alba, lucida; sorbus aucuparia. Tumepunased: cotoneaster frigida; evonymus americana. Purpurpunased: amelanchier bortryapium, ovalis; aronia grandifolia; berberis dealbata, buxifolia; crataegus douglasii; rhus cotinus; rosa rubrifolia, spinosissima; sambucus californica. Kollased: crataegus punctata flava, parvifolia; cydonia vulgaris; pirus pollveria, baccata; sorbus domestica. Sinised: amdanchier vulgaris; berberis aristata; cornus sanguinea, alternifolia, sericea; heder helix — luuderõhi (eefeu); lonicera coerulea, orientalis; mahonia; viburnum. Bruunid: sorbus aria, intermedia (scandica), vestita, torminalis (S. scandica poopuu). Mustad: aronia arbutifolia, piriifolia; cerasus (prunus) mahaleb, padus, serotina; crataegus nigra; ligustrum vulgare; lonicera nigra; prunus spinosa — laupapuu; prunus insititia — kreegi-puu; sambucus nigra; viburnum.

Kõik olaspunilised, mille dieb wähe märga-
awad, on wälja jäetud.

İstutamise aeg on kõige soowitawam pärast lehtede langemist sügisel.

Arwustufets oleks ütelda eeslõtt, et wast asjata on nii suur hull Labina nimesid, millest paljud meie kliimale ei sünni; teisets: kellel meist on üleliigne mark niifugusse asja panna; kolmandats; kust mainitud tõugusid saada? Sellepeale wõiks wastata: meelega on antud laiem maastaab, et näidata, mis mujal juba kätte saadud ja mida meil püüda tuleks. Teisets, kui meil ka ühtki ei leiduks, kes asjast tegelikult huvitatud oleks, siiski laiema ringkonna tutwus sellega, mis olemas on, ei tee wiga, waid on itkagi liiwaterate kolosseumi määri sees, mille ülesehitamine jõudude mobiliseerimist nõuab. Kolmandats: tarbetorral, hea tahtmise juures, wõiks suuremate aiaaride poole pöörduda, nagu Daugull, Tartus. Hull nimetusi aga, üle kahe kümne, peale suure hulga, mis aias kultiveeritakse, kaswab ka meie metsades iseseiswalt eht metsikut. İzegi heder helix on meil Sõrwes, Saaremaal (Gesti Mets. Nr. 8—1921).

Gestiteelsete nimede kohta peab tunnistama, et kõik mitte täpsed ega tabawad ei ole, sellepärast palun suurema tõgemastega ametiwendi parandusi ja täiendusi awalbada.

Metsaasjandusest Lätis.

W. Wallner.

Lätti metsad on peale talumetsade, nagu meilgi, riigistatud. Metsa kasutamises, metega wõrreldes, suuremaid lahtuminekuid et ole, kuid metsade walitsemises, raamatu- ja arwepidamises on lahtuminekud juured. Riisamuti ka metsa poliitikas ja metsasse puutuwates maareformi teostamise wiisides.

Lätti metsawalitajale alluwa kõlbuliku maa-ala suurus on 1.530.000 hektari (metsamaa-ala üle 1.420.000 ha.). Metsadest on 50% männi-, 30% kuuse- ja 20% lehtmetsa. Metsata metsamaad itgi 12%.

Metsawalitajuse keskwalitajana on põllutöministeeriumile alluwa metsa departement, administratiiv, metsaasjanduse, met-
sajorralduse ja arweosakonnaga.

Metsa departementi juhib direktor, kellel abiks on wizedirektor. Peale selle on departemendi juures muud eriteadlased ametis.

Lätti metsad on jaotatud praegu 85 ülemmetskonda. Ülemmetskondade arw suureneb edaspidi kuni 90. Ülemmetskonna juhiks on nõndantimetatud „ülem metsateadlane“ (Oberförster). Ülemmetskonda on koondatud ainult eelarwete, raamatu- ja arwepidamine, kirjawahetus, aruanded, oksjonid, lepingud jne., kuna kõik ühised metsas, metsa hindamine, raie ja kõrwalkasutuste pilette wäljaandmine ja oksjonita metsa müümine jne. on ülemmetsateadlasele alluwa nõnda nimetatud „metsateadlaste“ (Mestir Förster'ite) peale pandud, keda ülemmetskonnas 4—7 on. Metsa rewidentid on 17, kes igauks ühtlasi ka ühte ülemmetskonda juhivad, kus juures ülemmetskonna juhatajal rewidentil abi on. Teistel ülemmetsateadlastel abid ei ole, waid on kantselet üh jaotks asjaajaja ja raamatupidaja, wahest ka weel kantselet-ametnik.

Restmise metsavahi vahtkonna suurus on weidi üle 400 tiinu.

Metsa rewidendil, tema abil, ülemmetsateadlasel ja metsateadlastel on tarvitada tasuta korter ja 13 hektari palgamaad, kuid, peale rewidendi, erisõidurahastid ei saa. Metsavahi palgamaa suurus on 7 hektari, kuna kantselei töhjõududel ainult korter on ette nähtud.

(meie seletuse asemel) kontrolli, kolmas — täna metsavahile ja neljas — väljaandmise juures otjale. Akt tehakse käsu peale ja jaadetakse siis, nagu meie ratepilet, kontrolli. Blokki jääva kontsa peale märgitakse akti sisu ehk ära kiri.

Ehitus-, parandus-, hüdrotehniliste ja metsatööde juures riigi eelkontrolli ei ole. Tehnilised eelarved kinnitab metsa departe-

Haapsalu metskonna metsaametnikud.



1. Metsaülem J. Schulbach, 2. asjaajaja J. Wabrit, 3. metsnik J. Feldmann.

Asjaajamises, peale administratsiooni lahkuminekust tingitud asjaolude, on weel mõned järgmised põhimõttelised lahkuminekud: nimelt saadetakse sissetuleku kuuaruanded ühes dokumentidega ülemmetskonnast otse riigikontrolli, kuna departemendi arveosafonda aruande ära kiri saadetakse. Krediidid kuuaruandeid ei ole. Awanisi aruanded seatakse kokku iga ükssiku krediidid järele eraldi, kas aasta ehk töö lõpul, kust nad riigikontrolli edasi lähewad.

Rate- ja teised piletid kirjutatakse kopeer-paberi läbi kohe mitmes eksemplaaris. Vätt ratepilet on koos neljast ühesugusest osast, millest üks osa (konts) alaliselt blokki jääb, teine osa läheb kohe esimese kuuaruandega

ment üksi, mis asjakätku palju kiirendab ja välti kolleegadele awaramad töötamise võimalused annab.

Wähemad metsaotsjonid peetakse ülemmetskonnades, suuremad — metsa departemendi juures.

Et asukohtade planeerimine mõtja- ja maafondist wähe teisel alusel sünnib kui meil, mis metsa maa-alade täieldamist maamõõtja äranägemise järele ei võimalda, siis ei võta metsaametnikud ka osa sellekohastest planeerimise komisjonidest. Nimelt tehakse Vätis enne kindlaks, mis nimelt asukohtadeks ära jagada tuleb. Metsajamaid ei saa muibus planeerimisele wõtta, fut nad enne maafondi pole arwatud. Wäit-

semate tähtsufeta ühikute metjasalude maa-
fondi arvamine võib sündida ülemmetja-
teadlase (Oberförsteri) nõusolekul, kuna
suuremate, üle 50 hektari metsamaa-alade
maafondi arvamist, kui sarnane küsimus on
illes tõstatatud, arutab enne läbi 4-liikmeline
kommissjon (2 liiget maaforralduse ja 2
liiget metsavalitjuse poolt). Nimetatud
kommissjon saadab oma arvamise metja de-
partementi ja viimane ehitab seda põllu-
tööstustriile otjustamiseks.

Ehk küll Vätis maamõõtja juba maa-ala-
sid ettenähtud piirides planeerib, saadetakse
weel siiski planeerimise kawa, enne lõpu-
likku kinnitamist ja koha peal sihtide aja-
mist, metsavalitjusele sõrdlemiseks metja
piiridega.

Vätis nähafe tõesti metjakaitse seaduse
põhimõtetest kinni peetawat ja seal ei või,
nagu meil, oma tuju järele „ministri woli-
tusel“ (?? W. W.) maamõõtja metsawalit-
juse teadmata sihtsüd ajada ja sagedasti
plaani eksplikatsioonis karjamaa nime all
metjasid asukohtade külge planeerida.

Ka planeeritud metja likwideerimise
siunib koguni teisel alusel. On metja (puu-
dega kaetud maad) vähem, ehk kuni 3 hekt.,
siis rahuldatakse sealt ehitusmaterjaliga
asunikku, kuna ülejäänud metja ära hinna-
takse ja hind koha wäärtusele juure arwa-
takse (Väti asukohtade antakse ostu eesõiguse
peale wälja). On aga metja rohkem kui 3
hekt., siis eraldatakse 3 hektari, mis eelpool
nimetatud korras asunikkudele jäetakse, ku-
na ülejäänud metja üldises korras ära müü-
akse. Sarnase korra juures, mis metja lik-
wideerimist lihtsamaks kui meil teeb, ei tu-

le ka ette sarnaseld juhtumisi, kui met-
tus asunik suurema hulga oma krundi kül-
ge planeeritud metja wõistluspakkumise-
põhiseks sammusid astudes, siis sellest met-
jast suurema wähefasi saamiseks, saewestki
rentimiseks sammusid astub ja maa saaja-
telt suuremal hulgal metja saamise wähe-
fasi tahtmise mõttes ära wõtub. Üldse ei
näe Väti poliitika kalduwat talude oma
metjaga warustamise poole, sest neil näib
juba selge olewat, et wäiksel lapil talumees
korraldiku metja kaswatada ei saa, waid
Väti metsapoliitika kalduw sinna poole, et
materjalide saamist riigi metjast hõlbus-
tada.

Quid praegusel ajal kohalike nõuete ra-
huldamine nõuab kohati metjalt suuri ohw-
rid, iseäranis sõjas laastatud kohtades, kus
peale asunikkude ka laastatud wanad ta-
lud ülesehitamist nõuawad. Kohati on sel-
leks juba 1933 a. kasutus tarwitusel, niti et
juba hääli, materjalide andmise kütenduse
tarwidusest kuulda on.

Metja forraldustööd on ka Vätis täies
hoos, kuid meie oleme siiski siin juba roh-
kem ära teinud. Ka wõime uhtustada oma
kolmandat aastat ilmuwa „Eesti Metja“ga,
sest Vätis, kus suurem metjaala ja amet-
nikkude kogus, pole metjal oma häälekandjat.

Kutsuhariduse omandamiseks on Riia üli-
kooli põllumajanduse fakulteedi juures
metjaosakond ja kohtadel 2 metjakooli.

Metjategelastel on ka oma ühing, kuid
nähtawasti on ta poliitikasfe ristud, sest ta
toetas wiimastel walmistel põllumehi,
mis suured lõhed ühinguusse tekitanud.

!!Osakondade juhatused!!

Hoolitsege selle eest, et iga liige „Eesti Metsa“ telliks.

!!!Metsaülemad!!!

Toetage oma ettewõtet kaastööde ja tellimistega.

Jõudsin viimaks künna juure, mis karust umbes seitsetümmend sammu eemal oli, lastsin enese kõhuli, panin püüraua mätta peale, sihtisin kindlalt ja lastsin...

Kuulbus kole rõõgatus; karu langes maha. Esiti pidin kohe juure jooksuma, aga läbielatud juhtumised sundisid mind ettevaatusele.

Jäin vaigale ja panin püüsi haavlitega laengu: teist kuuli enam ei olnud...

Waewalt jõudsin selle töö lõpetada, kui nägin, et karu püüab üles tõusta. Ujas esimese otša üles, aga tagumine ei tõusnud. Mõne asjata katse järel lasi ta ka esimese poole maha, pani pea ilusti täppade peale ja jäi waguji lamama.

Kogemuste järele teadsin, et see oli ebasurnuks tegemine: sel wiisil tahtis haawatud loom waenlast juure petta, et talle siis kallale karata.

Et mul üheraudne püüsi ja kuulisid ka ei olnud, siis ei jäänud muud nõu, kui teise metsa wahi juure minna, et tema käest kuulisid nõudata ja ka teda ennast abiks kutsuda.

Kui meie kahekesi mõni tund hiljem sinna paita tagasi jõudsime, ei olnud karu enam seal, aga jälgedest nägime, et ta selle künna juurest läbi oli tulnud, kus mina teda waritsesin...

Meie hakkasime koeraga karu taga ajama, aga õhtu jõudis enne kätte, kui talle järele jõudsime.

Õtustasime metsa õomajale jääda, et kohe hommiku wara tagaajamist jätkata. Korjasime

künka peale hunniku kuiwi puid, tegime tule maha ja jäime õomajale...

Sunnimikul, kui walge algas, olime kohe jaul, et otsimist jätkata...

Suur oli aga meie imestus, kui koer sealsamas künka servas kuusetihnikus karu peale haukuma hakkas. Meie jooksisime sinna, aga lasta oli mõimata, sest tihedas wõsastikus kuulbus ainult raginat ja kaugeemat koera haukumist. Haawatud loom oli õõjooksul jõudu kogunud ja jooksis koera eest ära.

Meie waatasime aset, kus karu õõsel oli lamunud ja ma wõpatusin, kui nägin, et mina õõhtul üsna sealt ligidalt peenitese kuiwa männi olin murdnud. Wististi oli loom nii nõrk, et mulle kallale ei jõudnud tulla...

Ujasime küll karu taga, aga kätte me teda enam ei saanud ja lõpuks tuli ka koer, üleni märg, tagasi.

Mõni päew hiljem leidsin karu, sealt umbes paar wersta eemal, surnult. See päitsepaiaste oli aga karwa lahti wõtnud, nii et nahast asja ei saanud...

Küll oli kahju sellest suurest nahast, millega wäitese toa pörannda oleksin wõinud üleni katta.

Et mingit mälestust jätta, siis lõikasime temalt kõige ilusama kuuene, millest iluasjatese, wäitese püüsirohu sarwe tegin."

* * *

See mees oli minu isa ja lugu sündis üle wiiekümne aasta tagasi.

Metsi kütmine.

e. p.

Juunikuu päite kõrgetas juba nädalapäewad, mille järeldusel sood ja metsad kergesti tulbwõtwateks muutusid. Metsapõlemised polnud haruldased asjad ja sellepärast tuli igapäew ümbrust hoolega silmas pidada. Selleks olin mina ka täna kõige kõrgema kuuse latwa roninud, kus otša peal istudes ümbrust silmitsesin, kas kusa-gul metsapõlemise suitsu näha pole.

Meie terve wahikond, kaugemal sinetawad metsad ja isegi Waiwara sinised mäed paistawad mulle filma, aga suitsu ei olnud... Korraga kuulbus ligidal soos püüsipaut, esiteks üks ja siis weel teine...

"Salakütib ja weel keelatud ajal!" ütlesin enesele, panin kohe hästi tähele, ronisin ruttu kuuse otšast maha ja jooksin koju isale sellest teatama.

"Õõi nii..." ütles isa, kui minu seletuse oli ära kuulanud; tõmbas warnast püüsi, mina wõtsin teise ja siis pistisime, nagu jalad wõtsid, sohu.

Kuulatasime ja hiiltsime, kui jälle üsna meie ligidal püüsipaut tõlas. Laksime lastu ja jooksisime kahelt poolt sinna koflu, kus mees parajasti lastud ematedre maast üles wõttis, kuna kollased tedrepojad sealsamas rohu sees piutsudes jooksid...

"Sina jätis!" hüübis isa ja pidi esimeses wihas mehele püüsilaeaga pähe lööma, kuna minul nutt tedrepegade pärast kurgus kipitas.

"Eduard, too malakas, ma talle näitan!" hüübis isa mulle. Mina tõmbasin juba wäitese kase kõrverats ja otsisin tastust nuga kui isa mind peatas:

"Õhi lae olla, küll tohus diendab!"
 Metsil kütt jäi nahatäiest ilma ja asi läks
 lohusse.

*
 Ohtul läks taewas paku pilwe, äite müris-
 tas ja wihma hakkas rängasti sadama. Wäher-
 dufin asemel; und ei tulnud ilma, kuna süda
 wäiteste linnupojaleste pärast wälutas, kes ilma
 emata wihma käes hullumas. Wiimats läks
 meel nõnda härbats, et waljusti nutma puhkesin.
 Ema tuli aseme juure ja küsis, mis minul

wiga on, mille peale lufjudes juutfin kosta:
 "Tebrepojad wihma käes..."

Ka emal ei olnud trööstifõnu ütelda, ainult
 läe pani nagu waigistufeks mulle otja ette...

*
 Wõsu, mille ma lapsepõlwes metsiku salatüti
 nuhtlemiseks pidin lõitama, on aastate jooksul
 suureks puuks firgunud; tema õhki oleks aga ka
 nüüdki nii mõnegi mehe wemmeldamiseks waja
 lõigata.

Walu metsiklütidele!...

Mitmesugust.

Metsaseaduse rikkumised ja kuritööde jälgimised.

K. Anderson.

4

Metsawargused ja omawolilised raiumised.

Rah. tr. § 88 tekstid:

§ 154. Süüdlasi, kes metsa või metsajasadust, mis
 juba walmis on raiutud ja riita pandud või nende
 alalhoidmiseks ehitatud, paikadest warastawad, karis-
 tatakse: trahwidega, mis warguse eest on määratud.

§ 155. Süüdlasi, kes metsadest kaswawaid, torni
 mahamurtud ja maaswedelewaid puid eht nende ja-
 gusid warastawad kui ka metsast omawoliliselt puid
 raiuwad, kui nad maharaiutud puid ka ära ei wii,
 karistatakse: esimesel korral — rahatrahwiga mitte üle
 50 rubla; teisel korral — arestiga mitte üle kolme
 kuu; aga komanbal ja järgnematel korradel — wan-
 gistusega ühest kuni tuue kuuni.

Nende paragrafwide juures peatudes peab tähen-
 dama, et tuulenurtud ja maaslamawate puude eht
 nende osade wargus on kuritööde hulka armatud, mis
 karistusele alluwad rahl. tr. § 156 järele ja ei
 lähita kui walmis materjaali. Siin on seadusandjad
 põhjusemõttest wälja läinud, nagu ma eelpool seleta-
 sin, et kinniswarade kõrwalosade või saaduste war-
 gus, mille juures tema omanik tööde ja waewa ei ole
 kannud, on wäiksema trahwi alusel armatud. Tuul
 on puu maha murdnud, peats ju arwama, et see juba
 walmistatud puudega ühte kategooriasse allub, kuid
 siiski arwatakse tema wargus kaswawate puudega
 ühesuguselt.

Asjad omawolilistest metsaraiumistest eraomanik-
 tude metsades alustatakse eraomanikkude, nende met-
 sade ülemuse või walitsejate kaebuste peale wasta-
 wates kohtuses, ilma nende poolt mõnesuguseid mää-
 rusi enne kohtuse andmist tegemata. Metsaseaduse
 § 790 põhjal võib metsaomanikuga kokkuleppel süü-
 lane tehtud kahju ära tasuda ja sellega asja lõpetada,
 ilma et seda tarwis oleks kohtusse anda. Metsas oma-
 woliliste raiumiste kohta teewad eraomanik, tema
 metsawalitseja eht ametnikud külastamniku või wal-

lapoltsi ametniku juuresolekul protokoll, mis siis
 ühes kaebusega tuleb kohtusse kaebe korral ligi panna.
 Protokollis tuleb selgeks teha, mitmendat korra oma-
 woliline raiumine kaebaluse poolt korra saadetud, et
 kohtul võimalik oleks trahwi astet määrata.

Riigimetsa omawoliliste raiumiste juures allumuse
 määramise mõttes on tarwilik kindlaks teha, mitmen-
 dat korra kuritegu toime saadetud kaebaluse poolt,
 kuid ilma selle juures wõhet tegemata, kas esimesed
 kaks trahwi kohtuotsuse eht metsawalitsuse poolt ad-
 ministratiiwforras on määratud, sest et neil määrus-
 tel ühesugune maksus on, nagu seda endise Wene
 senati otsusega seletatud.

Eraomaniku omawoliliste metsaraiumiste süüdis-
 tuste asjad lõpetab tohus, kui kütse peale süüdistaja
 kohtusse ei ole ilmunud ja pole palunud asja tema
 ilmumiseks läbi waadata, kuna riigi metsawalitsuse
 süüdistuse asjad ka süüdistaja mitteilmumise korral
 läbi waadatakse.

Rahul. tr. § 156.

Süüdlastele, kes § 155 aratähendatud kuritegusid
 toime panewad, sündigu see ka esimest korra, võib ka-
 ristust määrata, mis selles (155) seaduse paragrah-
 wis nende kuritegude teistkordse toimepanemise eest
 maksima on pandud:

1) kui wargust või raiumist kaitse-, weehoiu- eht
 hoiumetsades ja metsaosades, kui ka niisugustes met-
 sades on toimetatud, millele aed, kraaw eht muu
 kaitse on ümber tehtud;

2) kui need kuriteod õhjel on toime pandud;

3) kui waras eht omawoliline raiuja mingisugu-
 sed abinõusid tarwitas, et metsawahi teda ära ei
 tunneks eht kes tema küsimiste peale oma nime ei
 ütles, eht enesel pettemiisil mõne teise nime ütleb
 olewat;

4) kui seemne- eht istutatud puid on raiutud või
 juurtega wälja listud;

5) kui puid maha on saetud;

6) kui raiuja isesuguseid abinõusid on tarwitanud, et
 raiumise jälgesid kinni latta;

7) kui wargust eht omawolilist raiumist mitu in-
 imest toime on pannud, ja

8) kui wargusele eht raiumisele mitte puudus, waid omataju on awatlenud.

Et selle paragrahwi järele trahwi nõudmisele üle minna, tuleb juurdlustel asja täpelt selgitada ja tähele panna, kas mets, kus omawoliline raiumine lorida jaadetud, põlbudest, teedest eht teistest metsaosaist kraawi wõi aia läbi eraldatud oli; kas süüdlane sealt päewal eht õösel leiti, kas tal metsa raiumise eht saagimise riistad taajas olid ja tuldasa tema puude mahawõtmist ja walmistamist toimetas, jae wõi kirwe abil jne., mis siis trahwiastme ära määrab.

Trahwi tõrgendusest tuleb järgmiselt aru jaada: a) kaitse-, weehoiu- ja hoiumetsades, siis aia, kraawi eht muul wiisil sissepiiratud metsa juures on istu warw, töö ja hool, mis arwesse wõetakse, trahwi tõrgendamise mõttes; b) wargus õö ajal on läbimõeldud ja ettewalmistatud kuritöö ja sellel enam hädaohhtikum iseloom; õõ ajal järelewalwe nõrgem ja pimedal ajal metsa rikkumine wõib suuremat kahju tuua; c) mitmel kombel kasutada ennaft wargata ja tundmatuks teha on jonnatas karistusest kõrwalehoidmine, mis igas süüteo asjas suuremat karistust süüdlase peale tõmbab; d) istutatud puude raiumist eht juurtega üleskastumist peab seadusandja suurema trahwi aluseks, sest et see on kultiveeritud metsaosa rikkumine; e) saaga puude mahawõtmist wõib wäiksemalt toimetada, ilma et see laugemale kuulda oleks, kuna kirwega raiumine laugele kostab ja metsawaht tergem selle jälgile saada wõib.

Sarnaselt omawolilisele raiumisele on karistuse ja trahwi alla allumateks rahuf. tr. j. § 158 järele arwatud ka need:

1) kes wõõraid metsatükke eht metsa alla määratud lagendike kui ka neid kohti, mille peale mets on istutatud eht külitud, sellekohase loata puhastawad;

2) kes wõõras metsa puudele tükkeid sisse raiub, et wailu eht mahla saada, eht kes puid koorib, et koort, niini j. m. j. saada, eht jälle kaswawaid puid mõnel teisel wiisil ritub;

3) kes riigimetsas lubatud raiumise korral puid rohkem maha raiub, kui määratud, eht nendest mõndustest üle läheb, mis pikkuse ja jämeduse kohta kindlaks on tehtud, kui selle juures ülemäärane raiumist rohkem kui kümme puud iga saja puu kohta ette tuleb;

4) kes riigimetsas lubatud raiumise korral mitte jeda liiki metsa maha ei raiu, mille kohta mahategemine käib eht kes masti- ning teisi keelatud puid maha raiub.

Selnimetatud rahuf. tr. j. paragrahwid määravad ära metsaseaduse rikkumiste eest karistused ja trahwid kui ka kuritööde allumuse. Nende kuritööde toimepanemiseega sünnitatakse riigile kahju, millede taunõudmise korra rahuf. tr. j. § 158^a kindlaks määrab ja tuleb nimetatud kahjutaju nõudmistega ühes süüdistusega kohtule esineda, et kahetordset kohtuolmetust tarwis ei oleks ette wõtta, j. o. ennem kriminaalkorras ja siis kahjutaju nõudega tsiwilkorras, mis ilmaaegu asja pitale wiiks ja oistarbeteu oleks.

Nimetatud rahuf. tr. j. § 158^a tekst on järgmine: Need, kes kuritegudes süüdi on, mis §§ 155, 156 ja 158 ära on tähendatud, on kohustatud peale neis seaduse punktides määratud karistuste ning trahwid warastatud, omawolilisel maharaiutud, kahjustatud eht seaduswastasel omandatud metsa wõi seaduswastasel walmistatud metsaosa hahetordse määruse riigi- eht erametsa omaniku kasuts selle tafti järele, mis metsaseaduse § 811 põhjal kottu on seatud, siina, kuhu waja, ära maksma. Kui süüdlased jeda

trahwi ära ei jõua maksta, siis karistatakse neid arestiga eht wangistusega selle seaduse § 7 ja muist. j. § 84 määruste järele. Peale selle wõetakse warastatud wõi omawolilisel maharaiutud puud ning nendest seaduswastasel walmistatud seadused ära ja antakse metsaomaniku kätte; kui jeda aga mitte wõimalik ei ole teha, siis mõistetakse süüdlaste taest metsaomaniku kasuts metsa eht selle seaduste wäärtus ülaltähendatud tafti järele wälja.

Langeb rahuf. tr. j. § 161^a järele trahwi alla, kes raiumiseks lubatud riigimetsa enne jeda tähtaega, mis metjärele poolt selle järele waatamiselts on määratud, omawolilisel ära weab eht kui peale selle, kui riigi taest metja on oitnud, jeda ilma sellekohase piletitse raiuma hakkawad wõi weel peale selle pileti peale ülestähendatud tähtaja raiuwad. Trahw nendes asjades on kahetordne wäljameetud wõi seaduswastasel walmistatud metsaosa hahetordse hind, mis wälja arwatakse selle tarwis kottu seatud metja müügitafti järele ja mitte trahwitakft põhjal.

Süüdistuse äraiganemine on, kui tuue tuu jooksul asjale seaduslikult taftu ei ole antud, midu on asja kohta toimetud üks ja sama, mis omawoliliste metsaraiumiste jaoks ette nähtud.

Tsiwili nõudmisega kahjutaju asjus wõib esineda kas ühes kriminaalsüüdistusega eht peale jeda eraldi, kui süüdistuse ast lõpetatud, kohtuotsus jõusse on astunud ja taebatlune süüdlaseks on mõistetud selles süüteo, millest kahjutaju nõudmine teftinud, nagu see ette nähtud tsiwil. j. §§ 5, 6 ja 1330. Nimetatud kahjutaju nõude asjades on tihti wäärnähtusi märgata, ja nimelt esinetakse tsiwili nõudmistega enne, kui istu kohta süü, millest kahju teftinud, kohtu poolt kriminaalkorras kindlaks on tehtud. Sarnased nõudeasjad lüfatatakse kohtus kui enneaegjed tagasi.

Ka neis asjades, kus süüdistamiselts ast ära on iganenud, millest kahjutaju teftinud, on oistarbeteu esineda ainult tsiwili nõudmisega; süüteo iganemise korral langeb süüdlaselt karistus, kuid et sellest kahjutaju nõudmist järele panna, peab taebatluse süü ittagi asja arutuse teel kohtus kindlaks tehtama. Seega tuleb kohtus süüdistuse ja tsiwili nõudmisega koos esineda ja kohtul ei ole põhjust iganenud süüdistuseasja läbiwaatamisest loobuda, kui sellega alus tahetakse anda kahjutaju nõudmisele.

Ametnikkude wastutusele wõtmine ameti alal toimepandud süütegude pärast allub prokuröbrile, nagu see ette nähtud endise Wene ajutise walitsuse määrustest 11. aprillist 1917. a. ja nimelt neis kuriteoasjades, mis kohtu arutusele tuuluwad ja millede läbi riigile eht eraisttule kahju on sünnitatud; kuna distsiplinaarkorras karistusele allumad asjad ametniku ülemus juurdeleb ja oitustab.

Administratiwkorras metsaseaduse rikkumiste eest trahwi sisseõudmisel.

Metsaseaduse §§ 762 ja 763 põhjal on metsawalitsusele lubatud ilma kohtuta trahwifid määrata ja neid poliitset taudu administratiwkorras sisse nõuda järgmistel juhtumistel:

1) Kui kellegile on metsaraiumiseks luba ja sellekohane watepilet wälja antud ning kui sarnase metsawalmistamise juures rohkem piletitasaaja poolt raiutakse, kui piletil lubatud, ja nimetatud korras raiumisel üle lubatud arwu rohkem raiutud ei ole, kui 10 puud saja kohta. Mtsuqusel raiumisel maksetakse üle lubatud normi raiutud puud kahetordse oistuhinnaga ja määratakse sellekohasel trahw.

2) Kui keegi on luba saanud metjas wailu korjata, tõkatt ja potast ajada, süü põletada, niini kor-

jata, ratta poidajid valmistada jne., kui tema selle juures üle lubatud arvu neid materjaale valmistab, kuid üle arvu valmistamine ei ole üle 10 saja kohta, arvatakse sama üle lubatud arvu valmistatud materjaal eest tahetordne takshind.

Üle lubatud arvu raiutud puude ja teiste metsajaaduste kohta teeb metsaülem protokoll ja määrab süüdlasele oma määrusega vastava trahvi, seda süüdlasele ette pannes ära matsta. Kui süüdlane oma nõusolekut maksmiseks ei avalda, eht lubatud tähtajaks trahvi ära ei maksa, nõutakse seda politsei teudu vastuvaidlemata korras sisse.

Selles korras trahvi määramiseks on 1-aastane tähtaeg ette nähtud. Ei ole aasta jooksul, arvates juute toimepanemise päevast, selle üle juurdlust ja metsaülemat määrust mitte olnud, peab taju nõudma harristiks kohtu korras ja mitte enam tahetordset müügihinde.

3) On teegi saanud metsast jaadust hinnata eht alandatud hindadega ja kui see isik seda edasi müüb, eht ei tarvita seda selleks otstarbeks, mille peale mets antud, siis langeb tema rahatrahvi alla selle metsatassi hinna suuruses kui mets hinnata antud, eht puuduva hinna maksmisele, nii palju, kui takshinna järele temale odavam müüdüd oli. Selle raha sisseandmine on ühistähenatud administratiivkorras politsei kaudu.

Omavalitsuste metsaraiumiste, kaswama metsa warguse ja teiste metsajeaduste rikkumise süütegude eest, mis karistusele alluvad rahk. tr. j. §§ 155, 156, 1—5 p. 158, 161 ja 164 põhjal, kui süüdlane oma nõusolekut avaldab lohtuta maakonna metsaülemat määruse järele trahvi ära maksta ja kui tema määratud ajaks seda ära ei taju, eht kui selleks tähtajaks wõi ajapikendus on antud, üheks nelst tähtaegadest teatawat summat ära ei taju, siis on metsawalitajal õigus trahwiraha politsei kaudu sisse nõuda eht jälle lohtu arutada anda, mis tema arandamise järele otstarbekohane näib olemat. Nimetatud kord on ette nähtud metsajeaduse § 800, kuna sama jeaduse § 799 järele metskonna metsaülemat poolt määratud trahwid, millede kohta süüdlane isik oma nõusolekut selle täitmiseks on avaldanud, — ainult politsei kaudu sisseandumisele alluvad.

Sarnases korras politsei kaudu sisseandumiseks antud asju ei wõi hiljem lohtu korral arutamisele wõtta, kui sisseandumisel süüdlase maksuõuetus wälja on tununenud.

Raitsemetsa- ja laastawate metsaraiumiste kohta.

Raitsemetsa ja igasugustes metsaosades 1 a a s t a w raiumine on metsa hoiuääruste järele keelatud, kes nende määruste täitmiseks loobuvad ja metsatäitsemis- komitee keelust hoolimata raiumist jätkawad, kuuluvad karistusele rahk. tr. sead. § 57^a järele. Metsa- hoiuseaduse wastaselt metsaraiumiste järelewalwe on lohusets tehtud metsawalitajuse ametnikkudele ja politseile. Kuritööde jälgimise kord neis asjades on ette nähtud krim. zp. j. 1216^a ja metsajeaduse §§ 814 ja 815.

Enne aga, kui kellegi süüdistamisele asuda, peab kas metsatäitse-komitee eht kohaliku metsawalitajuse poolt wälja selgitatud olema, et teegi metsaomanik- kudest oma metsa, mis raitsemetsa iseloomu kannab ja selle hulka kuulub, kas ise wõi mõne teise läbi raiub, eht jälle oma metsa laastawalt raiuma on asunud. Nimetatud raiumise üle peab akt tehtama ja ära teelamata raiumist jätkata. Ühtlast olgu tähendatud, et endise metsa- hoiu- komitee lohuset, mis metsajeaduses

ette on nähtud, — täidab metsajeaduse peawalitajuse selle- kohase komitee kaudu, kus tarwitajal korral metsaoma- nit metsamajandusplaani kawaga kinnitamise mõt- tes esinema peab, enne kui oma metsa juuremal ar- wul raiumisele asub.

On metsaomanik oma metsa laastawalt raiunud, misjuure ei ole hoiuametnik tunnistatud, siis keela- takse sarnane laastaw raiumine metsajeaduse §§ 724 ja 725 põhjal ära ja metsawalitajuse on õigustatud nõudma, et üle normi raiutud metsaosa asemel met- saomanik kultiweerimise teel uut metsa külmaks eht istutaks sama aja, mis tema üle lubatama aasta ka- jutusnormi ette on raiunud.

Jätkab peale teelu metsaomanik raiumist, wõetakse temalt hinnata valmistatud metsamaterjaal ära ja peale selle langeb trahwi alla rahk. tr. j. § 57^a alu- sel. Etimesel korral määratakse rahatrahwi, mis ma- haraiutud metsa hinnaga ühesuurune metsatassi jä- rele kõige alama metsajäraku kohta, aga teisel ja hil- jematel kordadel määratakse rahatrahwi tahetordset eelmimetatud alusel.

Sama karistatakse neid metsaomanikke, kes raitse- metsades metsa täitse-komitee poolt wäljatõotatud ja jeadusele korras avaldatud määruse wastu maad metsast puhastawad eht metsapinda muuts tarbemaats ümber muudawad. (Waata rahk. tr. sead. §§ 57^a, 57^b ja 58^a. (Järgneb.)

Eesti Metsaülemate ühingu toosolet.

Eesti metsaülemate ühing pidas oma aasta-pea- toosoletut Tallinnas, ühistubi ruumides, Pikk tän. nr. 42, 8. sept. j. a. Toosoletu awas juhataja esimees h- ra Wlfr. Auksmann, kes ta toosoletu juhatajaks wa- liti, kell 11 homm. lühitse kõnega, meele tuletades, et ühing ei ole mitte ainult selleks ajutatud, et isiklike hüwidid täitseta, waid temal on tõrgem eesmärk, j. o. meile kodumaa kallima waranduse — metsa — täitse- mine. Selle wastutuse ja raske töö juures on meil ametnikkude seisukord aga ülitraske. Waatamata selle peale, et lohtade peal nende tööle raskusi teha- takse, püüab üegi ajakirjandus neid igapidi laimata ja neid mudaga loopida. Ühing peaks omal toosolet- kul õigustama, tuidbas niisugusel korral wälja astuda tuleks.

Põllutöökoduminiistri nimel termitas kokkutulnud amet- wendi metsajeaduse peawalitajuse ülema k. t. herra Roojen ja soomis toosoletule edu ja üksmeelt tema töös.

Metsatäitsetajate ühingu poolt termitas toosoletut ühingu esimees Chr. Veilop.

Peale selle järgnesid referaadid.

Wäga huwitaw oli herra Reinwaldi referaat: **Wäga maakonna metsajeaduse tüpoloogiline klassifikatsioon**, sest referent (end. Wäga maakonna metsaülem), on oma endist tööpõlde hästi tundma õppinud ja tõi selge pildi metsa- tüüpidest mitmesugusel maapinnal, nende loomulikkudest noorendamistest jne. Et referaat edas- pidi „Eesti Metsas“ ilmub, siis ei peatu pikemat siin kohal tema juures.

Loomuliku uuendamise kohta okasmetas

rääkis herra Stegmann ja näitas, misjuures tingi- mistel lemadine külm lume peal õnnestada wõib ja misjuuresid täitseta weel wäga soowitaw oleks jä- kata.

Selle järele tutvustas herra Wallner toosoletit meie naabri — Eäti — metsamajandusega, mis muu- seas selle poolest huwitaw oli, et seal planeerimisel

metfad puutumata jäetakse, kuna mete maamõõtjate waade selles veel lapsetingades eluiseb ja metfaga pillawali ümber täiatse.

Saksa, Austria ja Ungari metsamajapidamise üle rääkis herra Werberg ja näitas, et sõja ajal ja selle tagajärjel seal palju metfa raiutud ja metfapind kofu kuitwanud ou.

Peale wahaeaga afuti uute liitmete wastuõtmisele, kus 26 uut liiget wastu wõeti. Liitmemata määrati endiselt 500 morga peale aastas kindlats.

Walmistal waliti eestseisuse lahtunud abisekretääri asemel herra Reibold, metfade peawaltisusest, rewisjonkommisjoni herra Dantel; muibu jäid endiseb eestseisuse, rewisjonkommisjoni ja aufohtu liitmed kohtabele.

Pilemataid läbiträäkimisi sünnitas palgamaa liitmus, kus ofuisele jõuti, et tingimata tarwitlit oleks palgamaad planeerimisest wälja jätta.

Suurt pahameelt sünnitas koosolljate teatel wiimastel aegadel ajalehtedes ilmunud laimawad artiklid metfawaltisuse kohta. Wõliti eestseisust tarwitlitte jamme selle wastu astuma.

Läbiträäkimistel puudutati muuieas ka metfapõllit. Igatahes oli ette nähtud päewatord ühe päewa tarwis pitawõitu ja sellepärast jäid aja puudusel mõned punktid läbi mõtmata.

Koosollit lõppes kell 9 õhtul.

X.

Asjaajajate palgaolud.

Kui lugeda „Gesti Metsas“ metfade peawaltisuse ülema päewatästuksid, siis paistab silma, et kals kolmandikku päewatästudest asjaajajate ametist wabasamise ja ametisse määramise kohta käib. Et asjaajajaid termes metfawaltisuses wähem on kui metsnikke ja mitte rohlem kui abimetfalemaid ja metfalemaid, siis peab sellel alalisel wahetusel isefugune põhjus olema.

Kui wõrrelda asjaajaja ja metsniku seisuorda, siis on näha, et wiimajel palju paremad elutingimised on. Olgu et palk mõniskada marla wähem, aga selle eest on palgamaa ja korter omaette tarwitada ja seega — oma majapidamine.

Asjaajaja metstonnas ei wõt undki näha teiste riigiteenijatega ühepikkusest tööpäewast, waid peab alataja 12 tundi ja rohlem päewas töötama, ka pühapäewad ligi arwates, kuna metsnikel jagedasti wäha aega on. Wälkese palga tõttu astuwad asjaajajateks alati õppijad ja wähe wilunud ametnikud. Kes juba wähe „jalad alla“ on saanud, see waatab omate kofe mujale tulutoowama kofa ja asemel tuleb jälle õpil, sest rohlem wilunud ja parema haridusega töötõud ei hakka ju selle wälkese palgaga teenima.

Teistel metfaametnikudel on korter ette nähtud, kuna seda asjaajajatel mitte ei ole, waid seda pidada unemate määruste järele metfalema kantselei juures olematest ruumidest leidma. See oleks wõimalik metfalema parema wastutuleku järele, kuid tihti ei ole metfalemal endalgi korralikke eluruume, weel wähem kantselei tarwis.

Kui peab linmas elaw asjaajaja omale korteri üürima ja selle eest minimaalselt 1000 marla kuus maksma, peale selle ülespidamise eest kõige wähemalt 2500 marla kuus, siis weel mõnesugused wähemad wäljaminekud ja — ongi palk läbi! Aga kust wõtta riided, saapad, jne.?... Onnetus, kui ta weel naisees juhtub olema, siis on nälgimine kindel!

Kõige rohlem kannatab asjaajajate wahetuse tõttu muibuigi metstonna raamatupidamne. Ei ole wiist

wale, et on metfalemaid, kes kantselei asjaajajamist õige wähe teawad ja just sarnastes metstonnades toob asjaajajate wahetus suurt kahju.

Kas ei ole wõimalik ka asjaajajate seisuorda parandada?! Metsnikke tõsteti palgaastmetes, asjaajajad jäid endisele kohale ja ei ole sildse nende seisuorda arutatudki, nagu oleks see juba küllalt rahuldam.

Määratagu kindlats asjaajajatele korter kantselei juure ja töötagu neid palgarebelis wähemalt 9. astemesse, siis seisaksid nad aastate wiisi ühel kohal ametis ja töd oleks rohlem wilunud ametnikkude käes.

—Brit.

Toimetuse märkus: Oleme eeltoodud mõtetega pärt, sest asjaajajate palgad ei wasta laugelsti elamisiinimumile, weel wähem sellele tödrotusele, mis nende peal lasub. Selle tõttu oleks wiist küll wõimane aeg, et ka asjaajajate palgade küstmus kontroleerimise alla wõetaks. Ka on igaihele, kes metstonna kantselei asjaajajamist ja raamatupidamist tunneb, selge, et alalist asjaajajate wahetamise juures wõimata on kantseleit korras pidada.

Uus leidus paberitööstuse alal.

Nagu teada, oli jeni wõimalik paberimasši ainult pehmetest puufoitidest walmistada. Müüd aga on kuulsa Ameerika Ford automobillidewabritu autoterebe ehitusosakonnal River Rouge's korda käinud üles leida meetoodi, mille waral ka kõige kõwemat puud paberimasšis wõib ümber töötada.

Tähendatud Ford wabritu osakonna juures asub paberiwabrik, milles mitmesugust pakkimis-paberit walmistatakse. Autoterebe ehitamisel, kus peaaegakult kõwa puud, nagu saare ja tamme, tarwitatakse, jääb üle hull puujäänuseid, millede täielikuts arafafutamisest halati wabritus katseid tegema, et nendest paberimasši walmistada. Katfed, mis mitu kuud kestis, õnnestasid täielikult, nii et paberiwabrik nüüd täie hooga töötab, ümber töötades ka kõige kõwemaid puufoite. Kawatsusel on produktiooni suurendamine, niipea kui uus seisead walmis.

Uue tööstuswõitli arenemisega on Ford Motor Company'l wõimalik ära kasutada kõiki autoterebe ehitusel saadud puujäänuseid, tehes jällegi jamme täieliku kolluhotu poole.

Ümber töötamiswiis on järgmine: Kõigepealt lähewad puujäänused masnasse, kus nad täelikult peeneks purustatakse, ja sealt torusid mödda hiiglasuure katlasse. Katlasse mahub korraga 500 puuda ehk 9 tonni puupuru, millest kestmisel 75 prots. kõwa wahtra-, tamme-, saare- jne. puu. Sellele lisaks läheb 1500 pange seebikivi sulatist, mille abil puupuru 7-tunnisel kestmisel 110-naelalise aururõhu all kõrgewäärtsiliseks kumassiks kujuneb. Peale kestmist rumbatakse segu läbi pesumafinate, kust juba 100 prots. puhast massi wälja tuleb, mis ofetofe paberi walmistamijets läheb.

Riisugusest segust walmistatud paber on wäga kõwa, tugew ja weekindel. Wabrik töötab ödö-päewad läbi, walmistades pakkimis-paberit 0,075 ja 0,030 tolli paksuses, 26.480 tükki päewas, millele lisaks 1000 tükki wäljamoots läheb.

„Fowl.“

Rodumaalt.

Walgaft.

Walga liipritmbutamise tehases algas töd. Tehas, mis efmene sellefarnane riigis, on ehitatud teebemi-

nisteeriumi ettevõttel ja läts maksma umbes 20 miljoni marka. Imbutamine vältab poolteist tundi ja sünnib tõrvaaga. Väeva jookul imbutatakse kuni 1800 liitrit.

Puna imbutamata liitrid kõigest 5 aastat vastu peavad, tõrvaaga imbutatud aga 10—15 aastat, siis on arusaadav, kui suur tähtsus sel tehajel metsahoidmise mõttes on.

Rarulaft.

E. metsateenijate ühingu Rarula osakond pidas 18. augustil s. a. üldkoosolekut. Koosolekul diendati liikmemaksusid; saadikuts kongressile valiti sihel häälrel D. Ellram ja määrati temale sõidutuludeks osakonna kassast 1500 mk.

Väbiraakimistel tutvustas h-ra Bernatoff loosolijaid käesoleva aasta palganormidega ja lõpuks tehti juhatusele ülesandeks ligemal ajal osakonna heaks pidu toime panna.

Rõnnu metskonnast.

Rõnnu osakond pidas oma üldkoosolekut 2. sept. s. a. Koosolekule olid ilmunud 13 liiget. Osakonnal on käesoleval aastal kuni 2. septembrini olnud käsetulekuid 5866 mk. 36 p. ja väljaminekuid 3474 mk. Koosolekul otsustati saadikuts kongressile mitte saata, põhjendades, et lehtjühatus ei ole läinud aasta kongressi tagajärgede kohta mingit aruannet andnud. Valdade kohta avaldati arvamist, et need võrreldes teiste riigiametnikkude paljadega liig madalad on ja et asi siis veel halvematks läheb, kui umbes 10 tiinu palgamaad antakse, mille eest aastaks rendina palgast 14.000—18.000 marka maha arvatakse, kuna riigimaade rentnikud 27—30 tiinu tarbemaad eest umbes 5000 mk. aastaks renti maksavad.

Juhatusse valiti: esimeheks M. Madisson, kassapidajaks J. Raalapea ja kirjatolmetajaks E. Andersen.

Reawa metskonnast.

4. sept. s. a. avati Reawa metskonna metsateenijate poolt metsateenijate ühingu Reawa osakond. Liikmeks astusid 15 metsateenijat. Juhatusse valiti: esimeheks metsnik Jüri Savi, kassapidajaks mehaanik Hugo Rolland ja kirjatolmetajaks asjaajaja Martin Liitver.

Kongressile saadikuts valiti metsnik Savi.

Osakonna usaldusarstiks valiti Kärü jaoskonna arst dr. Sander.

Rõhvi metskonnast.

Rõhvi osakond avas oma tegevuse 1921. a. Avamisel astusid liigeteks 16 metsateenijat. 1922. a. tuli juure 4 liiget ja lahkus 2, nii oli 1923. a. algul 18 liiget. Osakonnal on oma arvepidamine ja asjaajamine sisse seatud; kohtuasju ja muid arusaamatusi ette tulnud ei ole.

Rariste metskonnast.

Rariste metskonna metsateenijate poolt avati 2. sept. s. a. E. metsateenijate ühingu Rariste osakond. Avamisel astusid liikmeks 16 metsateenijat.

Rärstna metskonnast.

Rärstna osakond algas tegevust 2. sept. 1922. a. Liikmeks astusid sihil 14 metskonna metsateenijat. Tegevuse algusest kuni 1. jaanuarini 1923. a. koosolekuid peetud ei ole. 1922. a. oli käsetulekuid 934 mk., väljaminekuid 233 mk. 50 p., saldo 1. jaan. 1923. a. 700 mk. 50 p.

25. aug. 1923. a. peeti peakoosolekut, kus ka käesoleva aasta peale uus juhatus valiti.

Matskivi metskonnast.

Matskivi osakond pidas 20. aug. s. a. oma peakoosolekut. Liikmeks võeti vastu Luig. Mägi. Lahkunud kassapidaja Mr. Mülleri asemel valiti uueks kassapidajaks M. Käänemets. Kongressile saadikuts valiti Jaan Sibul, kellele sõidutuludeks määrati osakonna kassast 1000 mk.

Väbiraakimistel palgamaa asjus tuldi otsusele, et rahapaljad maata ja maaga metsavahtide vahetorras juugugi diglaselt määratud ei ole. Näit. saab maata metsavahti 3500 mk. kuus ja teine, kellel on 8 wafamaad põldu, 6 wafam. karjamaad ja 12 wafam. heinamaad, 1600 mk. kuus, seega aastase palga wahke 22.800 mk., mis teeb ühe wafamaa rendi 877 mk., mis, kui seda võrrelda riigirentniku rendiga, les maksab 90 wafamaa eest ainult 5000 mk. aastaks, ehk ühe wafamaa eest 55,6 marka, on ideesti liig kõrge rent. Veiti tarvilikuks, et palgamaa küsimus ideesti ükskord hästi läbi waadataks ja hiljemalt tulewaks aastaks paljad kõrgendataks ja diglaselt jaotataks, et metsateenijad teistest isikutest ärarippuvad et olets.

Wäljamaalt.

Londoni puuturg.

Puuturul wahene huwi ja streigi tõttu cifs- ja fob- turud desorganiseeritud. Glawam nõudmine oli ehituspuru järele. Tähelepanemistväärt on elaw Wene puulauba müük; seni päraltõudnud kaup näitab täiesti rahuldawaid omandusi, mis edaspidiste lepete peale hästi mõjub.

Benemaa metsaeksport.

Muurmani raubteemalitsus kawatseb põhjapoolsete kubermangude metsarikkuste kasutamisele ajuda. Nagu teada, on Arhangeli ja Wologda kubermangudes suured metsaalad, nende eksporteerimiseks wäljamaale on suuremate Inglise ja Saksa firmadega läbi- rääkimistesse astunud.

Lühemad teated.

Metsaülemate korterid.

Metsaülemad, kellele korterites rohkem tubasid on, kui wastuõdetud määruses („R. T.“ nr. 85 — 1923. a.) ette nähtud ja neid wõimata nende paigutuse tõttu kõrwaliskittele wälja üürida, wõiwad neid põllu- tödministri loaga tarwitada, W. W. otsuse põhjal 18. juulist s. a.

Metsade edasimüüjad wastutusele.

Wõistluspakkumise teel metsamüüri on ainult koha- liltkude elanikkude majapidamise jaoks ette nähtud, sellepärast wõetakse need wõistluspakkumisele metsa- ostjad, les metsa mitte oma majapidamiseks ei tar- wita, waid edasi müüwad, üldiste metsamüügi tingi- miste p. 21 kohaselt wastutusele.

Ostatikid kohalikkude elanikkude warustamiseks.

M. peawalitsus leiab tarwilikuks, et wõistluspa- kumisele määratud ostatikid, mis kohalikkude elanik- kude majapidamise nõuete rahuldamiseks müügile tu- lewad, peawad wõimalikult mitked olema ($\frac{1}{10}$ tiin- must alates), igatahes mitte suuremad kui $\frac{1}{2}$ tiinu, nii et ka tehmemad elanikud neid omandada wõisid. Samas suuruses peawad ka planeeritud fruntide pealt wõistluspakkumisele tulewad ostatikid olema.

Üksikute puude müüf.

Juhtumisel, kui oksjoniteel on kavatsatud üksikuid nummerdatuid puid müüa, tähendatase oksjoni-kuulutusel maapinna suuruse asemel puude arv ja numbrid.

Radafri-metsjade eraldamine.

Valitsuse määrusega on riigistatud mõisate heina- ja karjamaa-metsjad nende rentnikkude omanduselt läinud, kuna aga radafri-nimekirjas olev mets endiselt riigimetsaks loetakse. Kuna nende piirid täpsed ei ole ja radafri-mets raiumisele võib minna, siis on põllutööstusministerium tarvilikult tunnistanud, et renditalude radafri-metsjade eraldamine heina- ja karjamaa-metsjadest kiireks korras läbi viidaks. Et jeda läbi viia, on põllutööstusministerium esinenud valitsusele ettepanekuga, täiendada valitsuse määrust märkusega, mille järele sellekohased komisjonid tulewad luua, kellel ülesandeks on selgitada renditalude heina- ja karjamaa metsjade eraldamist radafri-metsast, kui viimase piirid teadmata eht se-gased on.

Ülewõtmata hooned riigimetsamaadel.

Riigimetsamaadel on olemas mõnesugused hooned, mis endistel aegadel metsavahtide poolt omal kulul ehitatud, kuna aga sarnased hooned riigistatud maadel asuvad, siis kuuluvad nad võõrandamisele. Sel-lepärast on metsjade peavalitsus metsajärelmetele ette kirjutanud, et niisugused hooned viibimata üle võt-ta tulewad.

Endised omanikud, kes enesel õiguse arwawad selle wastu protesti tõsta, pööratu wastawate palwetega

seletuse saamisel metsjade peawalitsuse poole, mil-letele tõendawad dokumendid juure olgu lihtad, et mõimalik oleks omandusõigust kindlaks teha ja hoo-ne kuuluvuse küsimust lõpulistult ära otsustada.

Toimetusele saadetud kirjandus.

„Romaan“ nr. 14 ja 15 — 1923. a. Wast. toime-taja P. Haljaspõld. Wäljaandja kirjastus „Arenq“, Tallinnas.

„Cesti Majandus“ nr. nr. 22—26. Tööstuse, tau-banduse ja rahanduse ajakiri. Wastutaw toimetaja R. Röstner. Wäljaandja Cesti majanduspoliitiline jelts, Tallinnas.

„Raswatus“ nr. 6 — 1923. a. Cesti õpetajate liidu häälelõandja. Wast. toimetaja Ernst Martinson.

„Loodus“ nr. 7 — 1923. a. Wast. toimetaja G. Willberg. Wäljaandja t./o.-ü. „Loodus“, Tartus.

„Cesti õpetajate liit“ 1922. a. Ülewaade tegevus-aruannete järele. Kõrku mõtnud J. Kummo. C. ö. I. sekretäär.

„Põlumees“ nr. nr. 14, 15 ja 16 — 1923. a. Rah-walik põllumajandusline ajakiri. Wast. toimetaja Cand. agr. J. Hünerson. Wäljaandja: Cesti põllu-meeste, Keskelt, Tallinnas.

„Kalaasjandus“ nr. 3. — 1923. a. Cesti kalameeste häälelõandja. Wast. toimetaja Ernst Weberman.

„Laewandus“ nr. 7—8. Meriasjanduse ajakiri. Wast. toimetaja D. Treilman, tegew toimetaja A. Gustawson.

Ajalohete: „Põhja Kodu“, „Wõru Teataja“, „Wa-ba Cesti“ ja „Rahwalehe“ (end. „Kosjaleht“) järje- korralised numbrid.

Poolametslikud teated.

Metsjade Peawalitsuse ringkirjad.

18. augusti 1923. a. Nr. 3191/60.

Kirjawahetusest on näha, et mõnedes metskonda-des on olemas hooned peaaegselt metsawahtide poolt endistel aegadel omal kulul ehitatud, mis asu-wad riigistatud maade peal ja sellepärast ka wõõ-randamise alla kuuluvad, kuid seni mitmesugustel põhjustel weel mitte üle wõetud ja liikumata wara raamatusse sisse kandmata. Selle tõttu teatab met-sjade peawalitsus, et niisugused hooned tulewad wiibimata üle võtta, loffy seades wastaw ülewõtmise akt, milles ära tähendada hoonete asukoht, misjuquue hoone ja misjuquuest materjaalist ehitatud, moodud, ruumide jaotus, praegune üldine seisuford, umb-kandne wäärtus, arwesse wõttes „R. L.“ nr. 9 — 1923. a. hoonete kant- ja ruumeteerite järele tabelis näidatud hinnad, millal ehitatud, kelle poolt, kes praegu ajal tasutab jne.

Ühtide ärakirjad tulewad metsjade peawalitsusele saata, ühtlasi ka riigikontrolli lihtilõkatonnale, kes selle nõudmisega metsjade peawalitsuse poole pööras.

Juhtumisel, kui endiste hoonete omanikud peafid ülewõtmise wastu protesteerima, siis wõiwad nad

wastawate palwetega metsjade peawalitsuse poole pöörata, juure liha-des tõendawaid dokumente, et wõi-malik oleks igal juhtumisel omanduse õigust kindlaks teha ja lõpulistult hoonete kuulumise kohta otsuseie tõuda.

Metsjade Peawalitsuse ülema päewatäfsud.

31. juunil 1923 a. — Nr. 45.

Kabala metskonna metsajärel Paul Kügler wabastatakse ametist tema enese soovil 1. augusti s. a. arwates.

Wäljandi maakonna metsajärel Hugo Ilwes määratakse tema enese soovil Kabala metskonna metsajärelmaks 1. augusti s. a. arwates.

Sarju maakonna metsajärelma abi Hans Rnup-fer määratakse Wäljandi maakonna metsajärelmaks 1. augusti s. a. arwates.

Wastemõisa metskonna abimetajärel Nikolai Hurt paigutatakse ümber tema enese soovil Purdi metskonda sama ameti peale 1. juunil s. a. arwates.

Karwa metskonna abimetajärel Aleksander

Stafejew wabastatakse ametist tema enese soovil 1. augustist j. a. arwates.

Narwa metskonna metsnik Robert Tõnis määratakse sama metskonna abimeeskülemaks 1. augustist j. a. arwates.

Kod. Karl Johannes määratakse Kloostri metskonna abimeeskülemaks 20. juulist j. a. arwates.

German Pastratus määratakse Kaawere metskonna metsnikuks 1. juulist j. a. arwates.

Erastwore metskonna metsnik Jaan Kulbot wabastatakse ametist metsaseaduse § 69 põhjal 15. juunist j. a. arwates.

Meriora metskonna asjaajaja August Lintser määratakse sama metskonna metsnikuks 1. augustist j. a. arwates.

15. augustil 1923. a. — Nr. 47.

Käru metskonna abimeeskülem Karl Siimon paigutatakse ümber teenistuse humides Mõtsu metskonda sama ameti peale 4. augustist j. a. arwates.

Kod. Mihkel Wilberg määratakse Putlaste metskonna asjaajaja t. t. 1. augustist j. a. arwates.

Kod. Jensen Madjen määratakse Rambahja metsk. 3. jst. metsnikuks 18. juulist j. a. arwates.

Abja metskonna metsnik August Kottise wabastatakse ametist metsaseaduse § 69 põhjal 26. juulist j. a. arwates.

Erastwore metskonna asjaajaja Julius Wille määratakse sama metskonna metsnikuks 15. augustist j. a. arwates.

Kod. Aleksander Kirschberg määratakse Erastwore metskonna asjaajajaks 15. augustist j. a. arwates.

Peawalituse utsehoidja kättsjalg Karl Jürgenstal wabastatakse ametist tema enese soovil 1. augustist j. a. arwates.

Kod. Julius Seeman määratakse peawalituse utsehoidjats-kättsjalaks 3. augustist j. a. arwates.

27. augustist 1923. a. Nr. 50.

Disu metskonna abimeeskülem Peeter Paur wabastatakse sama metskonna meeskülema ajutiselt kohuste täitmiseft 1. augustist j. a. arwates.

Surju metskonna abimeeskülema kandibaat Johannes Lombak paigutatakse ümber tema enese soovil Draõe metskonda sama ameti peale 22. augustist j. a. arwates.

Draõe metskonna abimeeskülema l-baat Albert Konrad paigutatakse ümber tema nõusolekul Surju metskonda sama ameti peale 22. augustist j. a. arwates.

Sutlema metskonna abimeeskülem Martin Mutso wabastatakse ametist tema enese soovil 20. juulist j. a. arwates.

Katre metskonna abimeeskülem Peeter Raudsep wabastatakse ametist tema enese soovil 1. septembrist j. a. arwates.

Meriora metskonna metsnik Karl Moisto wabastatakse tema enese soovil metsniku ametist tema määramise puhul maadonna meeskülema poolt metsawahiks 1. augustist j. a. arwates.

Kirjafast.

Rüsimused ja wastused.

Rüsimine: Kas on metsnikul kui metfaametrilul õigus kollast eht kollatud mütsimärki kanda?

Metsnik.

Wastus: Kollase mütsimärgi kandmine metsnikul keelatud ei ole. Praegused märgid on ajutised; wäljatõõtamisel on uued.

Rüsimine: Kui meeskülema kantselei juures asjaajaja tarwis wastawaid ruume, nagu „R. L.“ nr. 86 avaldatud määruses lubatud, võimalik saada ei ole, kes tasub siis asjaajajale selle summa — 1000—1500 mt. — mis ta erakorteri üüris ja puude eest wälja peab andma, kuna ametwennal teises metskonnas prii korter ja lüte on? Asjaajaja.

Wastus: Ei ole sarnast määrust, mille põhjal erakorteris elaw asjaajaja korteri ja küttepuude raha nõuda võiks. Luleb oma meeskülema poole pöörduda, et ta selleks samme astuks, et sarnased ruumid saaks, kus asjaajajal ja kantseleil ruumi jättub.

Rüsimine: Elan erakorteris, kust iga filmapill üles delbub wõin saada. Meeskülema kantselei juures ruumid ei ole, nii kui „R. L.“ nr. 86 määruses

lubatud. Kuhu poole peab palwega pöörama, et seiuksorra parandamiseks abinõud tarwitusele wõetatakse? Asjaajaja.

Wastus: Oma metskonna meeskülema poole.

Rüsimine: Kelle kohuset on aasta raielantide lugemise- ja hindamislehed walmis lõõtada ja wälja rehkendada? Schuller.

Wastus: Ajutise juhatuskirja § 19 järele peawad metsnikud lugemislehed täis täitma ja meeskülemale edasi andma.

Kirjawastused.

J. P-meas: „Kõnnak sügijel läbi metja“ ja „Kumb oli neist loll, kas meeskülem wõi puuwaras?“ ei jabi. „Kuidas metsawahi Mihkel jäneft lastis“ paks, kuid lahja.

Joh. M. — Nõngus: Täname saadetuse eest. Wast leiate veel midagi.

H. G. Rand: Ilma nägemata ei tea otjustada. Saatke midagi proowits.

P. R. — Abjas: Üleswõtteid kodumaa looduseft tarwitame.

Wäljaandja: Gesti metfaateenijate ühing.

Wastutaw toimetaja: H. Metze.

Kallima Gesti Kirj.-üh. trükkkoda, Pilt n. 2.

A./S. „Atlanta”

o s t a b

kõikides jaamades kuuse- ja männi-

palke

Tallinn, Wiru tän. nr. 4.

Koostu- ja ametasutustesse

palwekirju

kirjutatakse kiirelt ja asjatundlikult ja antakse nõu igas asjas.

Ümberkirjutused kirjutus-
masinatel.

*Tallinnas, Wana Posti tän. nr. 7, krt. 10.
kangi alt läbi, olse üle õoowl, kolmandal korral.*

*Kõige huvitavama sisuga
on pikant-naaljaleft*

„Lepatriinu”

Ükski ärgu jätku lugemata.

!!! U u d i s !!!

Metsamehe abiraamat

Tabelid metsahindamiseks ja mitmesuguste metsatööde korraldamiseks.

Kokku seadinud Tartu ülikooli dots.

A. Mathiesen.

Hind 300 mk.

Tellida võib Akad. Metsa Seltsi juhatusest, Aia tän. 38-a Tartus.

Eesti metsateenijate ühingu

põhikiri

on trükist ilmunud ja keskjuhatusest saada.

Hind 5 mk.

Ka on saada liikmekaardi raamatud à 15 mk. ja 20 mk.

Saeraamide oksjon.

Suusõnalisel enampakkumisel tulewad müügile 24. septembril kell 12 Wiru maakonna metsaülema kantseleis, Rakweres, Peeterburi tän. nr. 38, allpoolnimetatud 2 saeraami.

1) end. Jõhwi-Tammiku mõisa **saeraam, firma „Krull“**, 18" lai, ühes 2 palgikäruga, algushind 28.000 marka. Saeraam asub Rakweres, T. Saarepera saeweski juures;

2) end. Tudolinna mõisa **saeraam, firma „Dalni“**, 24" lai, ühes 2 palgikäruga, algushind 40.000 marka; saeraam asub Paaswere wallas.

Pakkumistest osawõtjad on kohustatud 10% oma pakkumise kindlustuseks ajutisele oksjonikommisjonile sisse maksma. Kõrgeima hinna pakkujad on kohustatud saeraami ostuhinna 7 päewa jooksul ära tasuma.

Lähemaid teateid saab Wiru maakonna metsaülemalt.

Metsade peawalitsus.

Metsaotsjonid

Enampattumisel müüakse paljaksraiumiselt:

1) 1. oktoobril 1923. a. Lelle wallamajas, Kõnnu metskonnast 56,63 tünnu 43 tüti, hinnatud 1.986.893 mt.

2) 2. oktoobril 1923. a. Tartus, maakonna metsaülema kantseleis, Riia tän. nr. 37, Puurmanni metskonnast 43,69 tünnu, 15 tüti, hinnatud 2.075.049 mt.

3) 3. oktoobril 1923. a. Zaali wallamajas, Zaali metskonnast 73,66 tünnu ja 416 üfistut puud, 42 tüti, hinnatud 3.583.661 mt.

Eigemaid teateid müügiletulewate metsatüttide kohta annawad kohalitud metsaülemad.

Ostutingimisi võib ta näha metsade peawalitsuses, Tallinnas, Toomkiriku plats nr. 3.

Metsade peawalitsus.

Metsaoksjonid.

Enampakkumisel müüakse paljaksraiumiseks:

- 1) 11. oktoobril 1923. a. Wigala wallamajas Wigala metskonnast 129 puud ja 36,02 tiinu 61 tükis, hinnatud 1.056.534 mk.
- 2) 12. oktoobril 1923. a. Walgas, maakonna metsaüleva kantsleis, Pargi tän. nr. 9:
 - a) Aakre metskonnast 7,75 t. 7 tükis, hinnatud 800.987 mk.
 - b) Karula metskonnast 62,41 t. 28 tükis, hinnatud 2.893.729 mk.
- 3) 13. oktoobril 1923. a. Tallinnas, maakonna metsaüleva kantsleis, S. Roosikrantsi t. nr. 12:
 - a) Kloostri metsk. 11,00 t. 7 tükis, hinnatud 273.411 mk.
 - b) Rooküla metsk. 41,42 t. 25 tükis, hinnatud 2.453.668 mk.

Ligemaid teateid müügiletulewate metsatükkide kohta annawad kohalikud metsaülevad.

Ostutingimisi võib ka näha metsade peawalitsuses, Tallinnas, Toomkiriku plats nr. 3.

Metsade peawalitsus.

Metsaoksjonid.

Enampakkumisel müüakse paljaksraiumiseks:

- 1) 6. oktoobril 1923. a. Kärđlas, Kärđla metskonna metsaüleva kantsleis: a) Kärđla metskonnast 25,95 tiinu, 16 tükis, hinnatud 898.223 mk. ja b) Putkaste metskonnast 49,51 tiinu ja 236 puud, 14 tükis, hinnatud 1.082.759 mk.
- 2) 8. oktoobril 1923. a. Pärnus, maakonna politseiwalitsuse ruumides Kilingi metskonnast 115,36 tiinu, 76 tükis, hinnatud 6.888.475 mk.
- 3) 10. oktoobril 1923. a. Wõru wallamajas, Wõru metskonnast 8,66 tiinu, 16 tükis, hinnatud 640.344. mk.

Ligemaid teateid müügiletulewate metsatükkide kohta annawad kohalikud metsaülevad. Ostutingimisi võib ka näha metsade peawalitsuses, Tallinnas, Toomkiriku plats nr. 3.

Metsade peawalitsus.

Eesti mehaanilise puutööstuse aktsiaselts

A. M. LUTHER

TALLINNAS

walmistab:

Mööblit

wineer kartonge

wineer kohwrid

wineer kooliranitsaid,

wineer aktimappe

wineer käsitrumlid

wineer toolipõhju

wineer platesid

wineer labidaid j. n. e.

Müügikoht	TALLINNAS:	Wana Posti tänav nr. 9.
„	TARTUS:	E. M. Jürgens'i juures, Wana tänav nr. 17.
„	Walgas:	P. Saretok'i juures, Moskwa tänav nr. 15.
„	Petseris:	E. Nassar'i juures Kaubareas.
„	Wiljandis:	R. Eitelberg'i juures.
„	Wõrus:	J. Kiesler'i juures, Jüri tän. nr. 12-b.
„	Rakweres:	Roman Jürgens'i juures.
„	Pärnus:	J. D. Ammende juures.